

Які особливості реалізації права на звернення для отримання правового статусу внутрішньо-переміщеної особи?

У зв'язку зі збройною агресією мільйони українців були вимушені покинути власні домівки рятуючись від війни. Більшість з таких людей не мала змоги взяти з собою значну частину речей повсякденного вжитку та використання. Відтак, захист та допомога людині, яка опинилася у складній життєвій ситуації є одними із найбільш актуальних питань для держави.

Так, на захист з боку держави можуть претендувати люди, які є внутрішньо переміщеними особами.

Хто ж такі внутрішньо переміщені особи?

Визначення поняттю внутрішньо переміщена особа дано в Законі України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” (далі - Закон № 1706).

Відповідно до цього Закону внутрішньо переміщена особа - це особа яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини. Адресою покинутого місця проживання внутрішньо переміщеної особи є адреса місця проживання особи на момент виникнення негативних обставин.

Факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Які особи мають право на отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи?

Механізм видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи регулює Порядок оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, що затверджений постановою КМУ від 01.10.2014 року № 509 (далі - Порядок № 509).

Відповідно до вказаного Порядку *на отримання довідки мають право:*

1. Особи, які після введення Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. [№ 64](#) “Про введення воєнного стану в Україні” воєнного стану перемістилися з території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії та яка визначена в [переліку](#), затвердженому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 204 “Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми “єПідтримка”.

До вказаного переліку відносяться *Волинська область, Дніпропетровська область, Донецька область, Житомирська область, Запорізька область, Київська область, м. Київ, Луганська область, Миколаївська область, Одеська область, Сумська область, Харківська область, Херсонська область, Чернігівська область.*

При цьому, особа може отримати довідку внутрішньо переміщеної особи і в тому разі якщо її місце проживання зареєстровано в адміністративно-територіальній одиниці, яка відсутня в переліку.

Так, відповідно до п. 4 Порядку № 509 у разі відсутності в документі, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документі, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, заявник надає докази, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, на день виникнення обставин, що спричинили внутрішнє переміщення:

- військовий квиток з відомостями щодо проходження військової служби;
- трудова книжка із записами про трудову діяльність;
- документ, що підтверджує право власності на рухоме або нерухоме майно;
- свідоцтво про базову загальну середню освіту;

- атестат про повну загальну середню освіту;
- документ про професійно-технічну освіту;
- документ про вищу освіту (науковий ступінь);
- довідка з місця навчання;
- рішення районної, районної у м. Києві чи Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської чи районної у місті ради про влаштування дитини до дитячого закладу, у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу, встановлення опіки чи піклування; медичні документи;
- фотографії; відеозаписи, тощо.

2. Особи, задеклароване/зареєстроване місце проживання яких розташоване поза межами території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії, але такі особи:

- перебувають на обліку як платники єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії;
- сплатили або за яких сплачено роботодавцем єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за IV квартал 2021 р. або за 2021 рік на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії.

Крім того, отримати довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи може і особа, яка переміщена в межах однієї територіальної громади.

Куди звертатися для отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи?

Для отримання довідки необхідно:

- звертатися до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад.
- у період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 “Про введення воєнного стану в Україні”, внутрішньо переміщена особа для отримання довідки може звернутися до уповноваженої особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або центру надання адміністративних послуг.
- заява про взяття на облік та включення до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб інформації про внутрішньо переміщену особу за наявності технічної можливості може подаватися також через Єдиний державний вебпортал електронних послуг (Портал Дія).

Відповідно до п. 2-1 Порядку № 509 для подання заяви особі необхідно встановити мобільний додаток Порталу Дія (наприклад через [Google Play](#), App Store) на електронний пристрій, критерії якого підтримують використання такого додатка, підключений до Інтернету, із увімкненою функцією геолокації, та пройти електронну ідентифікацію та автентифікацію з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, або інших засобів електронної ідентифікації, які дають змогу однозначного встановлення особи. **Звертаємо увагу, що у разі подання заяви в електронній формі через Портал Дія, у тому числі мобільний додаток Порталу Дія, складення та/або подання будь-яких інших заяв, документів чи відомостей для отримання довідки не вимагається.**

Заява про взяття на облік в електронній формі передається до інформаційної системи Мінсоцполітики для включення до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

Після включення відомостей про особу до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб така особа може сформулювати засобами Порталу Дія

електронну довідку, яка підтверджує факт внутрішнього переміщення та взяття на облік такої особи.

Яку інформацію має містити заява про взяття на облік внутрішньо переміщених осіб?

Заява про взяття на облік повинна містити таку інформацію про заявника: прізвище, ім'я та по батькові; громадянство; дата та місце народження; стать; відомості про малолітніх, неповнолітніх внутрішньо переміщених осіб, які прибули разом з ним (у разі необхідності); відомості про законних представників, які супроводжують малолітню дитину, недієздатних осіб або осіб, дієздатність яких обмежена; відомості про зареєстроване та фактичне місце проживання; адреса, за якою з особою може здійснюватися офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції, та контактний номер телефону; обставини, що спричинили внутрішнє переміщення; відомості про житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби; відомості про наявність інвалідності та потребу в технічних та інших засобах реабілітації; відомості про місце навчання/виховання дитини (найменування закладу); відомості про працевлаштування, освіту, спеціалізацію за професійною освітою, посаду, професію.

Заява про взяття на облік в електронній формі формується засобами мобільного додатка Порталу Дія у формі, придатній для сприйняття її змісту, заповнення форм (полів) заяви здійснюється автоматично, зокрема з урахуванням відомостей, отриманих у порядку електронної інформаційної взаємодії.